

ผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความ (Serious Mental Illness With High Risk to Violence : SMI-V)

ชลลดา จารุศิริชัยกุล
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
กรมสุขภาพจิต

ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ สิงคโปร์

จากการเข้ารับการอบรมหลักสูตร
การเสริมสร้างลักษณะส่วนบุคคลสำหรับ
ข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง รุ่นที่ 13
ประจำปีงบประมาณ 2561 (กลุ่มที่ 3)
ระหว่างวันที่ 11 – 17 มีนาคม 2561
ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้เข้ารับการอบรมได้
เรียนรู้แนวคิดการพัฒนา Smart Nation
ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้นโดยอาศัยความก้าวหน้าทาง
เทคโนโลยี โดยประเด็นการเรียนรู้หลักของ
กลุ่มที่ 3 คือ การพัฒนาความยั่งยืน (Sustainability)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of
Singapore) หรือสิงคโปร์ เป็นนครรัฐเล็ก ๆ
ที่อยู่บนเกาะใต้คาบสมุทรมาเลย์ เหนือเกาะ
สุมาตรา มีพื้นที่ประมาณ 697 ตารางกิโลเมตร
เป็นประเทศที่เล็กที่สุดในประเทศสมาชิก
อาเซียน แม้ว่าสิงคโปร์จะต้องเผชิญกับความ
ท้าทายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ของประเทศ
ที่มีขนาดเล็ก ไม่มีแหล่งทรัพยากรทาง

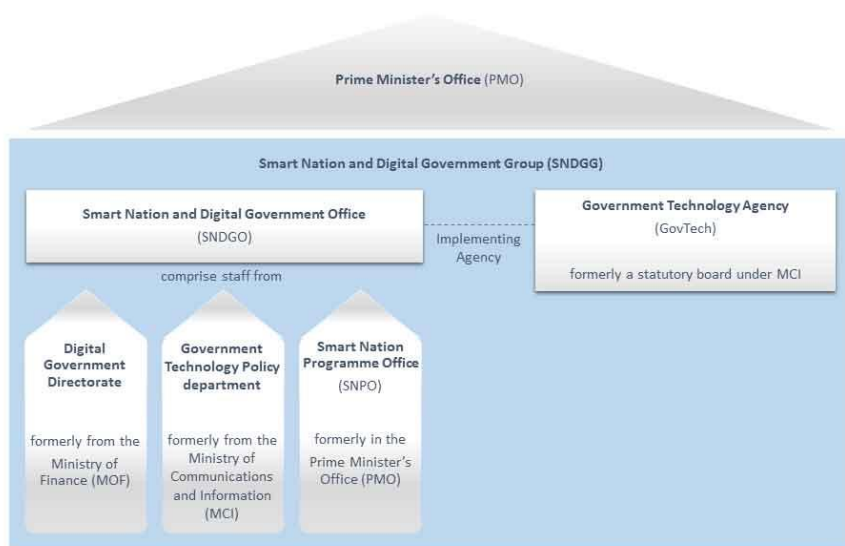
ธรรมชาติ มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ
ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม แต่ผ่านมามี
ศตวรรษสิงคโปร์ก็สามารถพัฒนาก้าวสู่
ประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ
เป็นศูนย์กลางการค้าและการเงินของภูมิภาค
และมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยต่อคน (GDP per
Capita) สูงที่สุดในภูมิภาคอาเซียน อีกทั้ง
สามารถก่อสร้างสังคมที่มีระเบียบวินัย
และเป็นประเทศที่ประชากรมีคุณภาพชีวิต
ที่ดีเยี่ยมประเทศหนึ่ง

สิงคโปร์มีนโยบาย Smart Nation เป็น
แผนเดินทางหลักของประเทศนับตั้งแต่ปี
2014 โดยมีเป้าหมายเพื่อก้าวสู่การเป็น
ประเทศอัจฉริยะ เป็นเมืองที่น่าอยู่ระดับ
โลก ประชาชนใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและ
สมดุลภายใต้การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี
ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประชากร
พร้อมสนับสนุนการค้นคว้าด้าน Internet of
Things เพื่อตอบสนองการใช้ชีวิตของ
ประชาชน นอกจากการพัฒนาตามแผน
ดังกล่าวจะเป็นไปเพื่อทำให้คนในประเทศ

ใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบายแล้ว ยังจะเป็นการ
สร้างจุดสนใจให้ผู้มีศักยภาพจากต่างประเทศ
ย้ายเข้ามาอยู่และทำงานในประเทศสิงคโปร์
มากขึ้นอีกด้วย ซึ่งได้มีการจัดตั้งสำนักงาน
Smart Nation and Digital Government
Group (SNDGG) ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำหน้าที่ประสานงานและกำกับดูแล องค์กร
ที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ให้มีการ
เชื่อมโยง (Connectivity) เพื่อเข้าสู่การใช้
ระบบ Internet of Things (IoT) อีกทั้งได้มีการ
ทดลองติดตั้ง sensor ของระบบต่าง ๆ
ในประเทศเพื่อเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล และ
ทดสอบ การเชื่อมต่อทั้งหมด ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายไว้
ว่า ประชาชนสามารถเข้าถึงการ ใช้บริการ
online ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานที่
ทุกแห่งทั่วสิงคโปร์

จากการเรียนรู้พบประเด็นสำคัญใน
การพัฒนาความยั่งยืน ดังนี้

1. แนวคิด Think Big, Start Small,
Act Fast การพัฒนาประเทศสู่การเป็น
SMART Nation นั้น ผู้นำประเทศและรัฐบาลมี
วิสัยทัศน์ในมองภาพอนาคตของประเทศ
ในทุกระดับและทุกมิติ ได้มีการกำหนดแผน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติระยะยาว มีการ
ขับเคลื่อนประเทศอย่างมียุทธศาสตร์และ
อย่างก้าวแบบมีขั้นเชิง โดยการดำเนินงานขั้น
แรกนั้นได้มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ด้านการขนส่ง
มวลชนและสุขภาพ เนื่องจากเป็นความท้า
ทายของประเทศในอีก 15 ปีข้างหน้า นอกจากนี้
ยังสามารถเดินตามแผนดังกล่าวมาได้อย่าง
สม่ำเสมอ ซึ่งนอกจากรัฐบาลแล้วหน่วยงาน
ต่าง ๆ ล้วนแต่นำแนวคิดนี้ไปเป็นหลักในการ
พัฒนานวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการ
พัฒนาประเทศ

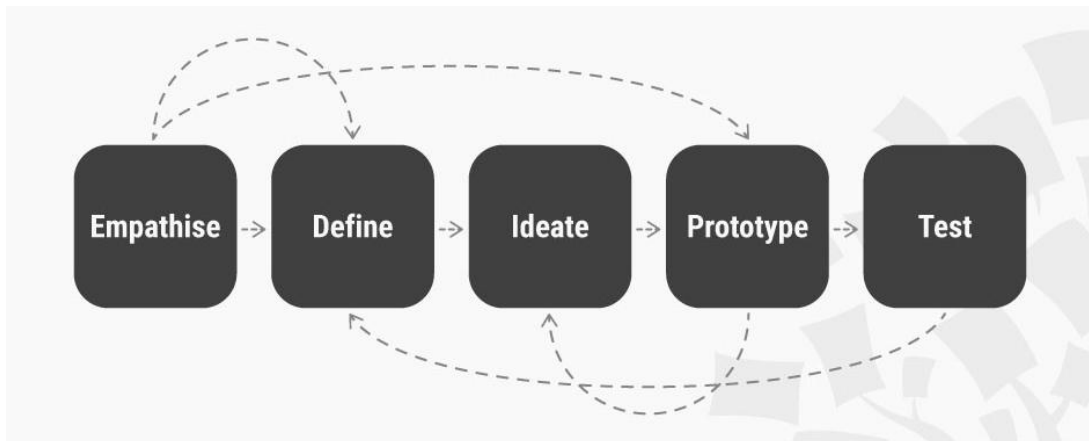

แนวคิด Design of Thinking เป็นการนำกระบวนการในการคิดที่ให้ความสำคัญกับ Human-Center Approach หรือเน้นที่ตัวคนเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญกับประสบการณ์ ความคิด ความคิดเห็นของคนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ประกอบกับการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการนี้นอกจากจะใช้การสร้างสรรค์

เป้าหมายแล้ว ต้องวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดการ

Ideate การระดมความคิดหรือการสร้างความคิดต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น โดยเน้นการหาแนวคิดและแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้มากที่สุด หลากหลายที่สุด โดยความคิดและแนวทางต่าง ๆ ที่คิดขึ้นมานั้นก็เพื่อตอบโจทย์ปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้น Define

Prototype การสร้างแบบจำลองหรือการสร้างต้นแบบของแนวทางการแก้ไข

แล้วนั้นยังสามารถนำหลักการมาปรับใช้กับกระบวนการในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาสังคม การพัฒนาบริการ โดยมีกระบวนการดังนี้

Empathy เป็นการทำความเข้าใจต่อกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด

Define การสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งภายหลังจากที่เราเรียนรู้และทำความเข้าใจต่อกลุ่มบุคคล

ปัญหาขึ้นมา เพื่อให้ผู้ใช้สามารถทดสอบและสร้างประสบการณ์จากการเรียนรู้จริง

Test หรือการทดสอบ โดยเรานำแบบจำลองที่สร้างขึ้นมาทดสอบกับผู้ใช้ หรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสังเกตประสิทธิภาพการใช้งาน โดยนำผลตอบรับ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนคำแนะนำมาใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงต่อไป

ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลดิจิทัลทั่วประเทศ เพื่อนำไปวิเคราะห์ วางแผนการพัฒนาและ ใช้พัฒนา Application หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้เกิดบริการที่มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่ากับสังคมต่อและตอบสนองต่อความต้องการของชาวสิงคโปร์ นอกจากนี้ รัฐบาลเองก็มีการจัดโปรแกรมเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนชาวสิงคโปร์เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่เด็ก เช่น การพัฒนาซอฟต์แวร์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก และความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

การลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุนเพื่อการพัฒนาประเทศนั้น ภาครัฐมักจะลงทุนเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการขับเคลื่อนประเทศ โดยเฉพาะในบริเวณที่มีแนวโน้มว่าจะพัฒนากลายเป็นเมืองในอนาคต เพื่อผลจากการลงทุนนั้นจะกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างรายได้กลับคืนสู่รัฐบาลซึ่งสามารถนำไปหมุนเวียนเพื่อต่อยอดการพัฒนาประเทศต่อไปได้ อีกทั้งช่วยวางรากฐานอันแข็งแกร่งในการพัฒนาเมืองสำหรับคนรุ่นหลังและการเปลี่ยนแปลงของในอนาคต

การจัดรัฐสวัสดิการ การจัดรัฐสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ขนส่งมวลชน บริการสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย สิงคโปร์มุ่งเน้นการ

จัดบริการตามความต้องการที่แท้จริง (need) และสร้างบริการสวัสดิการที่หลากหลายเพื่อรองรับความต้องการของประชาชน ซึ่งบริการของรัฐไม่ใช่บริการฟรี แต่รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณบางส่วนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของระดับรายได้ และกำหนดราคาที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองได้มากกว่า การช่วยเหลือสงเคราะห์

ระบบบริการสุขภาพ Smart Healthcare : Changi General Hospital

ความท้าทายที่สำคัญของระบบสุขภาพในสิงคโปร์ คือ การเข้าสู่สังคมสูงอายุ เพื่อให้เกิดบริการสุขภาพที่ตอบสนองความท้าทายดังกล่าวจึงได้มีการปรับรูปแบบการให้บริการให้เป็นการดูแลระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรด้านสุขภาพ ซึ่งสิงคโปร์ได้มีการวางแผนระยะยาวเพื่อรองรับความท้าทายทางด้านสุขภาพในอนาคตด้วยนโยบาย Healthcare 2020 Masterplan โดยมุ่งเน้นใน 3 ด้าน คือ

Beyond Hospital to Community การปรับเปลี่ยนรูปแบบการดูแลสุขภาพจากดูแลที่โรงพยาบาลเป็นศูนย์กลาง (Traditional Hospital-Centric Model) เป็นการดูแลในชุมชน (Broader Community-Based Model)

โดยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการระดับปฐมภูมิสู่ระดับตติยภูมิและพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพระยะยาวที่บ้าน (Long-Term and Home Care)

Beyond Quality to Value การสร้างความยั่งยืนในการบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพ โดยการวิเคราะห์และระบุวิธีการ/เทคโนโลยีการรักษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และบริหารจัดการการเงินด้านระบบบริการสุขภาพเพื่อให้เกิดบริการที่มีที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

Beyond Healthcare to Health การปรับเปลี่ยนจากการให้บริการรักษาสุขภาพเป็นการสร้างสุขภาพที่ดีแก่ประชาชน โดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงและการควบคุมปัจจัยเสี่ยง โดยมี Health Promotion Board เป็นหน่วยงานหลักในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาบริการสุขภาพ

เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โรงพยาบาล Changi จึงได้มีการนำเทคโนโลยี Robotic เข้ามาใช้ในการให้บริการเพื่อลดภาระงานของบุคลากร โดยอาศัยความร่วมมือกับ Centre for Assistive Robotic Technology ในการวิจัยและพัฒนา Robotic

ตัวอย่างการนำ Robotic มาใช้ในการบริการสุขภาพ

Assistive technology for independent living การพัฒนา Robotic เพื่อช่วยเหลือนักสูงอายุที่อยู่อาศัยเพียงลำพัง

Rehabilitation technology to restore functionality การพัฒนา Robotic เพื่อช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย

Virtual hospital ระบบโรงพยาบาลเสมือนจริงเพื่อใช้ในการสอนแพทย์ฝึกหัด

Automation of process and manual labour การพัฒนา Robotic ให้สามารถทำงานได้อัตโนมัติเพื่อช่วยงานบุคลากรในโรงพยาบาลประโยชน์ของการนำ Robotic มาใช้ในโรงพยาบาล มีดังนี้

ลดภาระงานของบุคลากร สามารถให้บริการทางคลินิกกับผู้รับบริการได้มากขึ้น ดูแลผู้รับบริการได้มากขึ้น

เพิ่มระยะเวลาในการให้ข้อมูลที่สำคัญกับผู้รับบริการได้มากขึ้น

ลดระยะเวลาการรอคอยของผู้รับบริการ

จะเห็นได้ว่านโยบายด้านสุขภาพของสิงคโปร์มีความคล้ายคลึงกับไทยในเรื่องการปรับเปลี่ยนจากการซ่อมสุขภาพเป็นการสร้างสุขภาพ และการปรับเปลี่ยนจากการให้โรงพยาบาลเป็นศูนย์กลางเป็นการดูแลต่อเนื่องในชุมชน แต่ระบบสุขภาพของ

สิงคโปร์มีประเด็นที่น่าสนใจคือได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยลดภาระงานของบุคลากรสาธารณสุข เอื้ออำนวยบริการให้บริการ สร้างรูปแบบการบริการที่หลากหลายและเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชน

ประสบการณ์การเรียนรู้กับการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบติดตามต่อเนื่องผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness With High Risk to Violence: SMI-V)

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่มีเหตุการณ์สะเทือนขวัญความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งในครอบครัวหรือกับประชาชนทั่วไป โดยพบว่าผู้ก่อเหตุส่วนหนึ่งมีประวัติเป็นผู้ป่วยจิตเวชที่เคยเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลจิตเวชมาก่อน ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มนี้ถือว่าเป็นผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness With High Risk to Violence: SMI-V) จากการทบทวนข้อมูลผู้ป่วยจิตเวชที่ก่อความรุนแรง พบว่าผู้ป่วยจิตเวช (Schizophrenia) เป็นผู้ป่วยกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ก่อความรุนแรงต่อผู้อื่นหรือชุมชน เนื่องจากมีอาการกำเริบซ้ำบ่อย ขาดยา ไม่ได้รับการรักษาต่อเนื่อง ไม่ยอมรับการเจ็บป่วย และบางรายมีปัจจัยกระตุ้นคือการใช้สุรา/สารเสพติด ทำให้เกิดอาการหลงผิด หวาดระแวง หรือไปก่อเหตุความรุนแรงทั้ง

ต่อตนเอง ผู้อื่น และทรัพย์สินมากขึ้น กรมสุขภาพจิตเห็นความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิตการเจ็บป่วย จึงได้พัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การมีระบบคัดกรอง เฝ้าระวังให้ได้รับการรักษาต่อเนื่อง ลดการกำเริบซ้ำและไม่ก่อเหตุความรุนแรงต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

การดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่มีความรุนแรง ยุ่งยาก ซับซ้อน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีรูปแบบหรือ Intervention ในการดูแลผู้ป่วยเฉพาะ ครอบครัว และมีความต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้ป่วยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งการจัดทำแผนการดูแลผู้ป่วยโดยเน้นความร่วมมือระหว่างสหวิชาชีพ และการติดตามผลการดูแลทั้งในขณะที่ผู้ป่วยรักษาตัวโรงพยาบาลและหลังจำหน่ายสู่ชุมชน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับระบบการดูแลผู้ป่วย SMI-V เนื่องจากช่วยให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการดูแลที่ตอบสนองต่อความต้องการ ช่วยให้ผู้ป่วยสามารถอยู่ในชุมชนได้นานขึ้น ไม่กลับมาป่วยซ้ำ (Remission) กำเริบซ้ำ (Relapse) หรือไม่ก่อความรุนแรงซ้ำทั้งต่อ

ตนเองและผู้อื่น ดังนั้นการประสานการทำงานระหว่างหน่วยบริการในสังกัดกรมสุขภาพจิต และผู้รับผิดชอบการดูแลผู้ป่วย SMI-V ของโรงพยาบาลในพื้นที่หรือชุมชนของผู้ป่วยหลังจำหน่ายเป็นปัจจัยที่สำคัญในการติดตามผู้ป่วยเมื่อกลับสู่ชุมชน

กรมสุขภาพจิตได้มีการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วย SMI-V เริ่มพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ป่วย SMI-V ซึ่งเป็นระบบข้อมูลเชิงปริมาณของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหน่วยบริการจิตเวช ยังไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลการวางแผนการดูแลและการติดตามผลการดูแล และยังขาดการเชื่อมต่อข้อมูลดังกล่าวระหว่างหน่วยบริการจิตเวชและหน่วยบริการในพื้นที่ นอกจากนี้การพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ยังเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

ข้อเสนอแนะทางพัฒนา

การพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วย SMI-V ให้มีความยั่งยืนนั้น หัวใจสำคัญไม่ใช่เพียงการบำบัดการรักษาในหน่วยบริการจิตเวชแต่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ/ความพร้อมจากทั้งหน่วยบริการจิตเวชและเครือข่ายหน่วยบริการในพื้นที่ในการติดตามต่อเนื่องและเฝ้าระวังการก่อความรุนแรง จากการเรียนรู้แนวคิดการพัฒนาความยั่งยืนของสิงคโปร์ทำให้เห็นถึงโอกาสพัฒนา คือ

การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ การส่งต่อข้อมูลการวางแผนการดูแล และการติดตามประเมินผลการดูแลผู้ป่วย SMI-V ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรมสำหรับการติดตามต่อเนื่องผู้ป่วย SMI-V เป็นเครื่องมือในการการบูรณาการกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวข้องในการติดตามผู้ป่วย และสร้างระบบการติดตามที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการจิตเวชและหน่วยบริการในพื้นที่ ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรการดูแลผู้ป่วย SMI-V สำหรับบุคลากรสาธารณสุขในรูปแบบ e-learning โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Design Thinking ที่เน้นพัฒนาตามปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

สำรวจความต้องการของบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่เพื่อระบุองค์ความรู้ที่ตรงกับความต้องการผู้ใช้

ทบทวนองค์ความรู้ที่สำคัญเรื่อง Intervention ในการดูแลผู้ป่วย SMI-V ทั้งองค์ความรู้ใหม่และองค์ความรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นแล้ว

รวบรวมและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรการดูแลผู้ป่วย SMI-V สำหรับบุคลากรสาธารณสุข

จัดทำแบบประเมินและแบบติดตาม
ผลการเรียนรู้

ทดสอบคุณภาพของหลักสูตรโดย
ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ในการ
พัฒนาหลักสูตร

พัฒนาโปรแกรมการดูแลผู้ป่วย
SMI-V สำหรับบุคลากรสาธารณสุข
ในรูปแบบ e-learning เพื่อเผยแพร่ทาง
Website และ Mobile Application โดยมี
ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ความรู้

พัฒนาระบบข้อมูลผู้ป่วย SMI-V
เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากทุกเขต
สุขภาพ

พัฒนาระบบข้อมูลผู้ป่วย SMI-V
ตั้งแต่เข้ารับบริการหน่วยบริการในสังกัดกรม
สุขภาพจิตจนกระทั่งจำหน่ายสู่ชุมชน รวมทั้ง
Intervention แผนการดูแลผู้ป่วยและผล
การดำเนินงานตามแผนนั้น ๆ

สร้างระบบการส่งต่อข้อมูลดังกล่าวให้
เชื่อมโยงสู่หน่วยบริการในพื้นที่รับผู้ป่วย
ดูแลต่อเนื่องหลังจำหน่าย

การพัฒนาโปรแกรมการติดตาม
ต่อเนื่องผู้ป่วย SMI-V ที่สามารถใช้งานได้ทั้ง
ในรูปแบบ Website และ Mobile Application
โดยนำผลจากการพัฒนาในข้อ 1 และ 2 มา
สร้างให้มีระบบย่อย ดังนี้

E-Learning เป็นระบบย่อยสำหรับ
บุคลากรสาธารณสุขที่ดูแลและติดตาม

ต่อเนื่องผู้ป่วย SMI-V ได้เข้ามาศึกษา
ประกอบด้วย

ความรู้เรื่องระบบการดูแลผู้ป่วย SMI-V
ความรู้เรื่องการจัดการรายกรณี
(Case Management) สำหรับบุคลากร
สาธารณสุข

ความรู้เรื่องการใช้แบบประเมินภาวะ
สุขภาพจิต และแบบรายงาน/แบบติดตาม

ระบบติดตามประเมินผลการเรียนรู้
ผ่านทางแบบทดสอบความรู้และแบบติดตาม
ผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์แบบ
ออนไลน์ซึ่งมีการแจ้งเตือนให้มีการประเมิน
ภายในระยะเวลาที่กำหนด

การติดตามผู้ป่วยหลังจำหน่าย
เป็นระบบย่อยสำหรับบันทึกและรายงานผล
การติดตามผู้ป่วยรายบุคคลซึ่งเชื่อมโยงกัน
ระหว่างหน่วยบริการจิตเวชและหน่วยบริการ
ในพื้นที่ ประกอบด้วย

ข้อมูลทั่วไปผู้ป่วย
ข้อมูลการรักษาในหน่วยบริการจิตเวช
ผลการประเมินภาวะสุขภาพจิต โดยมี
แบบประเมินต่าง ๆ ซึ่งสามารถวิเคราะห์
แสดงผลและบันทึกผลการประเมินได้

แผนการดูแลต่อเนื่อง และผลการ
ดำเนินงานตามแผน โดยเป็นการออกแบบ
ร่วมกันระหว่างหน่วยบริการจิตเวชและ
หน่วยบริการในพื้นที่

Video Conference สำหรับการ
ปรึกษา การสื่อสารระหว่างหน่วยบริการ
จิตเวชและหน่วยบริการในพื้นที่เพื่อติดตาม
ผลการดูแล ได้แก่

วิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูลที่รวบรวม
ได้

ประชุมเพื่อพิจารณาและเสนอความ
คิดเห็นแก่ทีมสหวิชาชีพในการปรับเปลี่ยน
แผนการดูแลให้สอดคล้องกับปัญหาและ
ความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย

ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือทีม
สหวิชาชีพในการแก้ปัญหาที่ยุ่งยาก ซับซ้อน
ของผู้ป่วย

ประชุมวางแผนการดูแลผู้ป่วยกับ
ทีมสหวิชาชีพ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา
แผนการดูแลผู้ป่วยล่วงหน้า ให้มีความ
เหมาะสม ก่อนส่งผู้ป่วยกลับไปอยู่ในชุมชน

ชุมชนผู้ดูแลผู้ป่วย SMI-V เป็นระบบ
ย่อยสำหรับบุคลากรสาธารณสุขในการพูดคุย
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและ
การดูแลผู้ป่วย SMI-V เพื่อสร้างวัฒนธรรม
การเรียนรู้และสร้างเครือข่ายผู้ปฏิบัติงาน